

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona,
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona,
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETSÉSEK:

Egy soros hirdetés minden napra 20 f.
Egy soros hirdetés minden napra 10 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 877

KIADÓHIVATAL:

Arad Nyomda Beszély-
Társaság.

Áraski főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1915.

FŐKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 12.

Tartós harcok a Kárpátokban.

BUDAPEST, február 11. (Hivatalos.)

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiáliában tűzérési harcoktól eltekintve semmi sem történt.

Kárpáti harcvonalon oroszok szorosított nyugatra eső szakaszban orosz támadásokat és egyes részlegesen előre töréseket ellenség nagy veszteségei mellett visszautasítottunk.

Erdős hegységekben és Bukovinában ismét előre hatoltunk, több száz orosz elfogtunk és gépfegyvereket zsákmányoltunk. Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kedvező eredmény a Keletporoszországi határon.

Berlin, február 11. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Argonneokban egy támadásunkkal tért nyertünk. Ellenség hat tisztje, háromszázhat főtől legénysége, kettő géppuskája és hat kisebb ágyúja maradt kezünkben.

Közép és déli Vogezegekben is volt néhány kisebb helyi sikerünk.

Keleti hadszíntér:

Keletporoszországi határon tegnap is reánk nézve mindvégig kedvező eredményt folytattak a harcok, noha magas hó akadályozta csapataink mozdulatait. Ellenséggel való összetűzés eredményei még nem tekinthetők tisztán át.

Lengyelországi hadszíntéren Visztulától jobbra, Sieprstől északnyugatra egy előretörésünk, amelyben ellenséget mindenütt, ahol találtuk, visszazorítottuk, néhány száz foglyot szerzett nekünk. Visztulától balra különös események nem fordultak elő. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Vilmos császár a keleti harctéren.

BERLIN. Vilmos császár a keleti harctéren tett látogatásán beszédet intézett a katonákhoz és kifejezte határtalan elismerését és császári köszönetét a nagyszerű teljesítményekért.

— Megvédtétek keletet — mondotta — munkátok azonban még nincs fogytán, ki kell tartani az ellenséggel szemben.

Vasárnap részt vett az istentiszteleten és a prédikáció után újra beszélt, végül a marsalibotot rázva emelt hangon szólt:

— Nem nyugszom addig, amíg szuronyaitok hegyével nem diktálhatom a békét.

A császárazestétközcsijában megvendégelte a kilencedik hadsereg vezérkarát. Indulás előtt, amikor a meghívottak engedélyt kértek a visszavonulásra, az uralkodó így szólt Mackensen tábornokhoz:

— Szent meggyőződés, hogy ez a kilencedik hadsereg egyetlen visszavonulása.

A vízvezetési pör.

Arad, február 11.

Az angolokkal mi hamarabb kezdtük meg a háborút, mint Németország. Mi, tudniillik az aradiak. Öt vagy hat éve, — vagy még ennél is több? — hogy hadat izentünk Meyer John Frank liverpooli bankárnak és érdektársainak, mint az aradi vízvezetési művek részvénytársasága fő-részvényeseinek. A háboruban azt akartuk meghódítani, a mi tulajdonkép a miénk volt: a vízvezeték. Természetesen nem ingyen, hanem a megváltásnak kikötés szerint számított, busás megváltási áráért, a melyet letétbe is helyeztünk. Ha mostanában például egy magyar alattvalónak lenne Anglia valamelyik vidéki városában vízvezetési vállalata, azt az angol kormány, mint ellenséges tulajdont elkobozná; elkótyaveteltetné, vagy egyszerűen megtartaná. Nálunk, a barbár magyar földön, ilyesmit nem csinálnak. Meyer John Frank keveselte a szerződés szerinti megváltási árat, hanem hadisarcot akart még kiróni Aradra, hogy soha eszébe ne jusson liverpooli vállalkozókkal üzletet csinálni. A hadisarcra nézve pör folyik és ebben a pörben most döntött a Kuria.

Sajnos, még nem ütötte rá a végső pecsétet a hosszú ügyre. A megváltás összegére és a vízmű-társaság követelésére bizonyítási eljárást rendelt el, — de annyit már eldöntött, hogy a vízvezeték a város birtokba veheti.

A város tehát gazdája lesz annak, ami voltakép az övé is: a vízműveknek. Megszűnik az a különös állapot, amelyet a zárgondnokság teremtett, a melynél sem a városnak, sem a vízvezetési társaságnak rendelkezési joga

nincs a vízművek fölött. A multkor, a mikor a publikum ujjongani kezdett, hogy a víz-árakat le fogják szállítani, kiderült, hogy ezt a városnak csak óhajtania szabad: dönteni nem dönthet a dologban. Most, hogy a Kuria ítélete alapján a városgazdája lesz a vízvezetéknek, nemcsak az árat változtathatja meg, (és bizonyára ez a legsürgősebb tennivaló) hanem, a viszonyok javultával, gondoskodhatik a vízvezetési hálózat kibővítéséről. Eddig ennek akadálya volt az, hogy a vízvezeték pörös objektum volt, a melyet tehát nem lehetett befektetésekkel kiterjeszteni, hasznosabbá tenni.

A pörben még a megváltási összeg maradt függőben. A magyar bíróság a legszélesebb mederben ad helyet az angol vállalat igényel érvényesítésének, — de a város ebben is nyugodtan várhatja a további fejleményeket. Rosszabb nem történhet, mint hogy a vízvezetési mű többé fog kerülni a városnak, mint a hogy hitte. A megváltási eljárás hosszú osatornája itt azonban fordulóhoz jutott, a melyen túl a város maga kezelheti a vízellátást, — amelyen túl tehát megszűnt minden üzleti, nyereszkes és kamatoztatási szempont. Most már csak egy törvény lehet irányadó: a közönségnek minél nagyobb előnyt biztosítani, még egyszerűbben kifejezve, minél olcsóbb vizet adni.

A magyar legfelsőbb bíróság ítéletét, a mely újabb módját nyújtotta annak, hogy a vízvezetési társaság a várossal szemben való több követelését beigazolhassa és érvényesíthesse, el kellene küldeni az entente államaiba, az osztrák-magyar vállalatok

vagyonát elkobzó franciáknak és az osztrák-magyar kereskedelmi hajókat elárvereztető angoloknak: ime, így tisztelik Magyarországon az ellenes ges államok alattvalóinak anyagi érdekeit.

A Kárpátokban jól állunk.

(Offenzívánk lassabb előhaladásának okai. — Meglepte az oroszokat támadásunk.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11.

A lassan, de sikeresen folyó kárpáti harcokról, amelyeknek nagy jelentősége van az egész harcéri helyzet alakulásában, előző katonai forrásból a következőket írják:

— A közvélemény érdeklődését jelenleg az a kérdés uralja, mennyire terjedt előnyomulásunk a kárpáti szorosokon keresztül és van-e kilátásunk örvendetes hírekre az Erdős-Kárpátokban történt nagy sikerekről? Semleges államok egyes lapjai már megadták erre a kérdésre a választ; azt hisszük, az ő ítéletük elhamarkodott volt. Így például a következőket olvassuk egy lapban:

— Galiciában és Bukovinában tovább tart a jelenlegi, inkább várakozó állapot. A kárpáti eseményekből szinte azt a benyomást merítjük, hogy az osztrák-magyar offenzíva megint megakadt.

Ez a benyomás — mint a lap írja — azokra az orosz jelentésekre támaszkodik, amelyek a Keleti-Beszkidékben történt heves orosz támadásokról szólnak (2) amelyeket bár visszautasítottak, de ez mégis inkább mutat védekező magatartásra, mint erőteljes offenzívára.

A mi tulnag szerénységünknek, amely a mostani háborúban is érvényre jut, a hibája, hogy hadseregünk szolgálatait nem értékelik mindenütt úgy, amint az megilletné. Csak német szövetségeseinknél találtunk fentartás nélküli elismerésre, minthogy nekik száz alkalomuk volt már az osztrák-magyar csapatok helyes értékelésére. De még a mi vezérkarunk napi jelentéseinek sok olvasója sem alkothat

magának hozzávetőlegesen talált lépést azokról az emberfeletti feladatokról, amelyeket jelenleg a Kárpátokban és Bukovinában minden időkre mintául szolgáló módon oldanak meg a csapataink.

A Kárpátok természeti csépségeinek ismeretével kimerül sok embernek a felfogóképessége; a legszebb érzetek egyike nyáron, vagy ősszel vasúton, vagy kocsin a szorosutakon át, végtelen, esődálatos erdőkn keresztül utazni. És talán még télidőben sem lenne túlságosan fáradtságos hadművelet, ha a jól elhelyezett és jól gondozott utakon, amelyek Magyarországból Galiciába vezetnek, csapatoknak kellene előrehaladniuk. De másképp fest a dolog, ha eigondoljuk, hogy a legtöbb csapat nem ezeken a töltéseken, hanem kocsitúton, gyalogösvényeken kénytelen megtenni a gerincvonalon az utat és megmászni sokszor a még magasabba hágó Középhegység hátát. Kényeszerűség az, ami ezekre a kerülőutakra hajt. Mert az oroszok minden betörési utat Galiciából több egymás mögött elhelyezett nagy megerősítéssel zártak el. Ha csapataink közvetlenül balra és jobbra az utaktól akarnának támadni, akkor előbbrejutásuk tisztán frontális lenne és ez olyan rendkívüli veszteségekkel járna, hogy teljesen megszűnne az a kilátás, hogy az ellenséget pozícióiból kiűzhessük. Éppen ezért, mint hasonló körülmények között mindig, megkerüléssel igyekeznek az ellenséget állásaiból kiverni és erre a célra azt a néhány természetes utat használják fel, amelyen még nyáron is nagyon nehéz az előrehaladás. A gyalogság, amely kettős sorokban való meneteléshez szokott hozzá, csak libasorban haladhat; az ágyukat szét kell szedni és így teherhordó állatokra rakni; a trénszekerok rakományát teherhordó lovakra osztják. Mindez lényegesen meghosszabbítja a kolonnákat. A hegyi utak rossz állapota, a munició és táplálékpótlás enormis nehézségei természetesen jelentékenyen késleltetik az előbbrejutást. A nehézségeket csak növelik azok a körülmények, hogy a szárnyakat óvatosan biztosítani kell ellenséges meglepetések elől, hogy a lovasságot a hegyes területen nem lehet felhasználni felderítő szolgálataira, hanem a lassan előrejutó gyalogságot

lehet csak erre a célra alkalmazni. Egész csomó akadály lassítja ilyenformán a hadműveletek haladását. Csak ezeknek a viszonyoknak nem ismerése vezethet arra a véleményre, hogy offenzívánk már megakadt.

Kérdéses még, hogy szándékozik-e egyáltalán hadvezetőségünk az Erdős-Kárpátokat nagyarányú offenzíva kiindulási pontjának venni? Az orosz hadvezetőség, úgy látszik, ezen a véleményen van, vagy ezzel igyekszik a hegyi átjárók elvesztését megmagyarázni. A mi vezérkarunk a legesekélyebb célzást sem tette, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a két utolsó hét harcai, amelyeknek színhelye az Erdős-Kárpátok volt, különösen nagy operatív szándékkal lennének összefüggésben.

A dolog természetében rejlik, hogy a látványlag szerény olt, a Kárpátok völgyének végleges birtokbavevését, nem lehet nyolc, vagy tizennégy nap alatt kiküzdni. A kezdet várakozásainkat teljesen kielégítheti. Bukovinában csapataink éppen készülnek az oroszokat egész délnyugati részéből kiűzni. Hasonlóképpen kedvezők előnyomulásunk viszonyai a Jablonica- és Patyr-szoroson keresztül. Nyugatra ettől a gerincmagaslatokon verekedték át magukat csapataink. Az uzsoki szoros és az orosz-ruszkai nyereg között, ahol a terepviszonyok különösen időtrábló kerülő utakat követelnek, a németek éjjel-nappal folyó harcokban viszatolták a velük szemben álló orosz megerősítéseket. A Keleti Beszkidékben az oroszok úgy, mint azelőtt, most is heves támadásokkal kísérlik meg kárpáti frontunk átlukasztását. Azt hisszük, hogy ott harcoló erőinknek, akiknek az alacsony fekvésű Duklai-hágót kell védelmezniük, nincs egyelőre más feladatuk, minthogy támadni és elvérezni engedjék az ellenséget. Ha itt nem hódítottunk tért, semmi esetre sem jogosult emiatt kételkedni itt harcoló csapataink akcióképességében.

Bizonyára merész vállalkozás a hadvezér kártyáiba nézni; többnyire csak hiábavaló spekulációba jut az ember. A művészi vezetéshez tartozik az a képesség is, hogy a tervezett hadműveletek felé a titok fátyolát borítsák. Az orosz vezérkari jelentésekből látjuk, mennyire meglepte ellenségünket előretöré-

Ágyuk, kutyák és emberek:

Írta: Bró Lajos.

Nyolc ágyu a földön.

Elhagyjuk a kövesszárkót, kijövünk a fűtőárkon keresztül, Hindenburg nagyközségnek is bucsút mondunk, magunk mögött hagyjuk az erdőt, előbb a jobbra tért utat választjuk, aztán a balra tért — milyen könnyen eltéved itt az ember, ha nem ismeri az utakat. Milyen furcsa, hogy órák hosszat lehet vándorolni itt a tűzvonal mögött, anélkül, hogy egyetlen cívillal találkoznánk. És milyen különös, hogy a katonák olyan jól ismerik a vidéket. Hol vannak azok, akiknek itt az otthonuk? És milyen otthonosan érik magukat a messziről jött magyar katonák ebben a lengyel erdőben, a Pilica vidékén.

Egy falu utolsó háza mellett haladunk el. Nagy gazdasági épület.

— Erre az épületre az oroszok minden délután átküldik „koffor”-jaikat (a nehéz haubitok nagy kövédeként). Sok lármát csinálnak és kevés kárt. Gondosan kitérünk az utjukból.

Elhagyjuk a falut. Nemsokára széles, lapos, barna szántóföldhöz érünk. Hová vezet az út ezen a szántóföldön keresztül?

— Egy ágyuüteget akarunk megtekinteni.

Hol? Hol itt egy üteg? Hol van itt akár csak egy katona is? Hol?

— Itt.

Ritkás fásor, fiatal nyárfák. Alig lehet ligetnek nevezni: két tücsök fiatal fa az egész.

A fiatal fák irányába megyünk és hirtelen egy ágyu bukkan fel előttünk... akkor még egy... még egy... az egész üteg. Itt vannak a fák között, és olyan ügyesen el vannak rejtve földhányások, a földbe szurt ágak és felhalmozott göröngyök mögött, hogy az ember keresi még a másodikat, mikor az első már látta. Minden ágyu fölé csinos kis lugast építettek, úgy, hogy még a levegőből sem lehetne meglátni, ha egy orosz repülőgép véletlenül ide-tévedne.

A nyolc ágyu a földön áll. A föld végtelen barna, lapos síkság. A nyolc ágyu láthatatlan és maguk az ágyuk sem látnak semmit. Valahol elől, messzire innen, egy fekete folt van a földön: azon az árkon keresztül lehet a megfigyelő állomáshoz jutni. Magát a megfigyelőállomást nem látni; de valahol arra felé — egy kilométerre? Két kilométerre? — ott áll a megfigyelő: a nyolc ágyu szeme. Ő az, aki a nyolc ágyu számára lát és néz.

Az üteg tüzelni fog. Jobbról egy sárból épült kis telefonsátor van; a sátorból kijön a hír: az üteg tüzelni fog. Balról az első ágyunál mozgolódni kezdenek a tüzerek. A munició ládából egy karsu gránátot hoznak; a nyakáról lebontják az ére biztosítószallagot; két ember foglalkozik még egy darabig vele, akkor egy harmadiknak a kezébe kerül a karsu gránát. Becsuszik az ágyuba, a závárt biztosítják; halk parancsszó: a tüzerek befogják a fülüket; érces zugással dörög a lövés, és a barna földön keresztül üvöltve repül a gránát.

Hova? — A závárt kinyitják. A ládából új gránát kerül elő. A sár-sátorból hangosan jön a jelentés: távolság helyes. A tüzerek a gránáttal foglalatostkodnak, a tüzmester az ágyuval, a gránát becsuszik az ágyuba, a závárt elzárják, halk parancsszó, a tüzerek befogják a fülüket, érces zugással dörög a lövés és a barna földön keresztül üvöltve repül a gránát. A telefonsátorból jön a jelentés és az egész újból kezdődik.

A nyolc ágyu a földön áll. A földön nem lehet látni egyetlen élő lényt, semmi mozgást, egyetlen célpontot. A nyolc ágyut az ellenség nem láthatja, a nyolc ágyu nem láthatja az ellenséget. Nyugodtan töltenek és tüzelnek és a golyó üvöltve repül a messzeségbe és a láthatatlanba.

Kutyák.

Czenstochau. Az állomáson néhány katona várakozik arra a vonatra, amely Novo Radomsk felé fog tovább utazni. A németek között öt szanitékatona van, mindegyik mellett egy kutya. A katonák takarót borítottak a hideg kőköcsákra, ezeken a takarókon ülnek a kutyák.

Hosszuszőrű, szürkésbarna állatok. Ugyanaz a faj, mint a rendőrkutyák. Mindegyik egy barátságos farkas. Ülnek a takarón, nyugodt, okos szemmel nézik a sürgés-forgást, egykedvűen tűrik a simogatást. A nyakukra bór nyaksziz van csatolva, a nyakszizjon fehér mezőber vörös kereszt látható.

— Tényleg használhatók ezek a kutyák.

sünk az Erdős Kárpátokban. Mára elég legyen ez a közlés: a Kárpátokban jól állunk és az eddigi eredmények a legszebb reménységre jogosítanak.

Készülődés

Anglia blokádjára.

Amerika nem tiltakozik. — Csata az Északi tengeren.)
zavarai. tudósítás.

Rotterdam, február 11.

A németalföldi hajóstársaságok a német hirdetmény következtében elhatározták, hogy hajóikat külön jellel látják el. A hajó mindkét oldalán nagy betűk jelzik majd a nevet, míg a redélzetten nagy fatáblákon fogják feltüntetni a hajó nevét és kikötőjét. Éjjel a táblákat kivágják. A hollandi Lloyd-társaság ezenkívül széles nemzetiszínű sávot festet hajóira.

Agyudörgés az Északi tengeren.

Amsterdam. A hollandi partokon az Északi tengerről agyudörgést hallottak. Azt hiszik, hogy nagyobb tengeri ütközet folyhatott le.

Amerika és Németország akciója.

London. A Daily News Newyorkból jelent: Washing on-i jelentés szerint az Egyesült-Államok külügyminiszteriumában már hivatalos értesítés van arról, hogy ha Amerika óvást jelentene be Anglia tengeri blokádja ellen, ugyazt Németország és szövetségese semmi körülmények között sem venné tudomásul. Utálnak arra, hogy Amerika nem emelt óvás az angol kormány amaz intézkedése ellen, a melylyel az Északi-tengert harci területnek jelentette ki. Amerikai kormánykörök azt hiszik, hogy az Egyesült-Államok hivatalos álláspontja az lesz, hogy Amerika részéről mindaddig nincs ok a tiltakozásra, a míg Németország semleges államok jogait tiszteletben fogja tartani.

Tiltakozás Angliának a semleges lobogóval visszaélése ellen.

London. Az Egyesült-Államok londoni nagykövete közölte a külügyminiszterrel, hogy a Lusitania az Egyesült-Államok lobogóját tűzte ki és ezzel megsértette az Egyesült-Államok jogait. Kormányja egyelőre nem emel

óvást, hanem egy átadott írásbeli jegyzékben figyelmezteti az angol kormányt arra a veszedelemre, amely az amerikai lobogónak angol hajókon való kitűzéséből a semleges hajózásra hárulhat.

György király nem mer tengerre szállni.

Amsterdam, február 11. Londoni jelentések szerint György király a közel jövőben meg akarta látogatni Írországot. Hollandi lapok most közlik a király magántitkáruának egy levelét, a mely szerint az udvar még máig nem tett intézkedéseket a király elutazására. A levélből az derül ki, hogy a királyt féltik a német tengeralattjáró hajóktól.

Gonosztevő, aki megtámadja Angliát.

London. Lord Beresford az alsóházban interpellációt jegyzett be, a melyben azt kérdi a miniszterelnöktől, hajlandó-e a jövőben minden németet, a ki a vízen, vagy a levegőből támadást intéz Anglia meg nem erősített parti városai ellen, közönséges gonosztevőnek tekinteni és ha a haditörvényszék bűnösnek mondja ki, mint asszonyok és gyermekek gyilkosát, nyilvánosan kivégeztetni.

Százezrek pusztultak el a kárpáti betörésekben.

(Az oroszok sok kudarcot vallott haditerve.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11.

Moraht őrnagy, a Berliner Tageblatt katonai szakértője írja:

— N ugalton az álló harc helyzete nem változott. Megtartjuk, amink van, javítjuk előző pozíciónkat és az ellenséges tüzéség munkájára tervszerű részvállalkozásokkal felelünk. Az ellenséges offenzívkiérleteken még nem lehet felismerni az angol erősítések befolyását. Francia forrás szerint az Aisne területre is szállítanak angol csapatokat. Ebből azt lehet következtetni, hogy a franciák nem rendelkeznek elegendő saját erővel, hogy lényegesen megnehezítsenek egy német előnyomulást Páris

felé. Kuriósumként felemlíthetjük, hogy Mar-seilleben japán oktató tisztek bukkantak fel. A japán tisztek főcélja az lehet, hogy kémkedjenek a francia fronton és mögötte.

A keleti harcfront külső alakja még mindig két, szélesre kitárt karhoz hasonló. A bal kar a mi hadseregünk Keletporoszországban, a jobb kar szövetségeseink hadserege Bukovinában. Nincs már nagyon távol az a jövő, mely megmutatja, hogy milyen hatással lesz a szövetségeseinknek olyannyira kidolgozott, nagyvonalú stratégiája. Az orosz hadvezetőségnek ugyancsak megnehezítettük ellenintézkedések megtételét és nem vagyunk túlságosan megrészesek, ha úgy képzeljük el az orosz hadvezetőséget, hogy most azontőpreng, miként mentse meg legalább „presztizsát.” Időközben minél erőteljesebbek a háború viszonyai, annál több időt igényelnek az összhadseregnek és a rész-hadseregeknek megvalósítandó tervvel. A nehezes téli hadjárat késlelteti a Kárpátokban az események gyors folyását. Csak a Dukla-szoros területén lehetséges a szövetséges csapatok előnyomulása, mert itt a csapatok kifejlődésének nehézségei kisebbek, mint a keletibb Erdős-Kárpátokban. De épen itt tartósan kiegészítették az oroszok erőiket. Sohasem szabad azonban elfelejtenünk, hogy az oroszoknak az a terve, hogy Magyarországra betörjenek és hogy az osztrák-magyar hadsereg hátsó összeköttetéseit szétdujják, akárhányszor is láttak hozzá annak megvalósításához, mindig meghiúsult az osztrákok és magyarok szívós vétségén. Százezreket áldozott fel oltárára Oroszország ezért a változatlanul kitarított tervért.

A szövetségeseink jobb karja Bukovinában derekas munkát végzett. A szövetségeseink kirilbabai és jacobenyi győzelme után a fontos Kimpolung most a mi kezünkben van. Az oroszok teljes visszavonulásban vannak és kénytelenek voltak elhatározni magukat erre, ha ki akarták kerülni azt, hogy lecsorítsák őket román területre. Remélhetjük, hogy a fontos vasuti közlekedési vonalat Suceava—Radnuta—Usernovitz között csakhamar megszállják a szövetségeseink. Ez a kívánság jogosult, ha te-

— Nagyon. Franciaországból jövőnk velük, ahol nagyon jól használhattuk. Vannak sebesültek, akiket nélkülüksohase találtunk volna meg.

— Tehát a kutya?...

— A kutya megtalálja őket és odavezet hozzájuk. Itt is jó szolgálatot tesznek majd nekünk.

Előzékenyülve nézünk a kutyára és hálsán megcirógatjuk okos farkasfejét. A kutya egykedvűen tűri a simogatást s nyugodtan nézi a nagy sürgést-forgást a pályaudvaron.

— Nem éhesek...? a kutyák?...

— Nem, annyit kapnak enni, amennyit csak akarnak.

Bizonyára kapnak enni. Hogy is ne kapnának! El lehet gondolni, milyen nagyon szreti minden csapat ezeket a kutyákat. Beszélnek a vonatba. A német katonák felkerekednek. Mindegyik megfog egy zsinórt, a végén ott van a nyakszija a vörös kereszttel, a nyaksziban ott van a kutya nyaka. Mihelyt a katonák a zsinór után nyúlnak, rögtön felkelnek a kutyák.

— Hogy hívják ezt a kutyát?

Megmondják a nevét. En nem értem. Nevelve magyarázzák:

— Tell. Mint Vilmos, Tell Vilmos. — Tell.

A katona utnak indul. Tell vele megy. Minden katona a maga kutyájával megy. Egy vagon előtt megállnak. Az ajtót kinyitják, a katona egy késmozdulatot csinál, Tell megérti. A katona lazára ereszti a zsinórt, Tell gyorsan felugrik a vagon lépcsőjére és

gyakorlott utazó rutinjával helyet foglal a vagonban.

Tell és társai a keleti harctérre mennek.

Huszárok az országuton.

Száz és száz ember birkózik a lengyel országúttal. Elkeseredett küzdelem. Az országuton nyílások és lyukak vannak, néhol egyik emelkedés a másik mellé sorakozik, másutt minden érthető ok nélkül mély árkok húzódnak el egymás mellett és mindenütt mély, ezer kocsikeréktől átfurt, százezer lábtól áttaposott iszapos sár.

A téli eső csendesesen szítal. És a téli esőben, a mély sárban, a lengyel országuton különös katonacsapat halad. Mögöttük van már — legutolsó vasúti állomástól számítva — körülbelül hatvan kilométer. Előttük — amíg a onthoz érkeznek — még körülbelül harminc. Zárt sorokban, lassan és dacosan mennek előre.

Milyen katonák ezek? Milyen uniformisok? Milyen soha nem látott felszerelés? Tétőtől talpig új ruhába bujtak. De milyen ruhába?

Barna köpeny. A barna köpeny felett az a szürkés esőköpeny, amilyent most minden katona kap, akinek nincs csukaszürke uniformisa. A lábakon fűzős cipő, fölöttük kötött kamásni, a hátukon nincs torniszter, hanem háti zsák, a vállukon stucnik, az oldalukon bajonett...

Otthonról jönnek most. Csupa fiatal legény. Minden, ami rajtuk van, új. De milyen uniformisok ezek? Milyen katonák ezek? Ezek

a barnaköpenyes katonák, rövid oldalfejtővel és hátizsákkal, ezek... ezek... magyar huszárok.

A harctéren úgy alakult a helyzet, hogy a huszár leszáll a lováról és társul a lövészárok embereivel. Limanownál és Augustinownál is huszárok verekedtek a lövészárokban bajonett nélkül, a karabély egyével. Szörnyűség volt nézni.

Amikor le kellett szállniuk a lóról, nagyon leverteknek látszottak. Hát ez is lehet? Huszár ló nélkül? Lehetséges volt. Lehetségesnek kellett lenni. Ezek itt már nem is visznek lovat magukkal; e helyett bajonettet hoznak. Kecskemét vidékéről jönnek, a tűzvonalba masíroznak hátizsákkal a hátukon, — tudja az Isten, miről lehetett mégis felismerni, hogy tulajdonképpen huszárok és öt hónapot töltöttek el a lovaglókislokában.

— Hát hogy lesz ez, huszár, ezekben a harcokban gyalog és kard nélkül?

— Majd csak lesz valahogy — válaszolja komoran.

— Nagyon hiányzik nektek a ló?

A kérdésért a vállát vonogatja.

— Majd megfizetjük azt is az oroszoknak, — mondja aztán bosszusan.

Ah! Így volt ez Limanownánál is és épen így Augustinownánál is. A huszár, bosszankodva, hogy leszállították a lóról, az oroszokon üntötte ki mérgét.

Tovább vonulnak. Huszárok az országuton. Egy gyalogos század. Csendesesen, zárt sorokban masíroznak előre. Dacosan járnak a nehez sarrat.

kintetbe vesszük az orosz sajtó jelentéseit. Szigorú cenzurán mennek keresztül, mégis mind arra céloznak, hogy a szövetségesek „tulerőben lévő” hadseregei elődézhetik az oroszok visszavonulását Keletporoszországban, Varsó előtt, a Kárpátoktól északra és Bukovinában. Ez eleget mond.

Négyszázötvenezer halott francia katona.

(Márciusra tervezik a támadást a szövetségesek.)

Távirati tudósítás.

Berlin február 11.

A Frankfurter Zeitung jelenti Genfből: Egy itteni francia bizalmi ember értesítést kapott Párisból, hogy magas katonai körökben egy titkos kimutatás kering, a mely szerint Franciaország vesztesége január végéig halottakban négyszázötvenezer embert tesz ki. Ebben a számban csak a franciaországi francia katonák vannak benne. E kimutatást a visszaküldött személyazonosságú lapok alapján állították össze. Sebessültek, foglyok, nincsenek ebben a számban.

Tüzérségi harcok folynak nyugaton.

Stockholm, február 11. Az Aftonbladet jelentése szerint a nyugati fronton tovább folytatódnak a tüzérségi harcok. Az utolsó francia kommunikék igen szófukarok, ellentétbe a németekkel, melyek sok érdekes részletről számolnak be. A francia jelentések általában „a tüzérség jelentékeny hatásáról az Aisne völgyben” beszélnek és tüzérségi sikerekről hoznak hírt a következő vidékekről: Arras Albert, Peronne, Noyon. Egynehány elfoglalt lövészárokról is tesznek jelentést. Perthesről nincsen semmi jelenteni való, — mondja a francia kommuniké. De éppen az e vidékről gyakorolt hallgatást kitölti a német jelentés idevágó szaka. Tudvalevőleg a minapi német jelentés egyetlen részletezése arról szól, hogy a franciák éppen Perthes vidékén kísérelték meg sikertelen előretörést. Az általános helyzet a sokféle tüzérségi harc és esetepaté következtében nem igen változott meg a nyugati fronton.

A márciusi „nagy offenzíva” terveit.

Krisztília, február 11. Az entente-hatalmak vezető katonai köreiben március előtt nem várnak döntő ütközeteket, mert a francia és az angol hadsereg csak márciusban lesz teljesen készen. Arra nézve, hogy tervezett offenzívájukat hogyan fogják keresztülvinni, nagyon eltérők a nézetek. A hadvezetők egyrésze egyidejűleg az egész német frontra akar nyomást gyakorolni és visszaszorítani azt az elfoglalt országrészekből, a másik részük éket akar ütni a német lövészárkok közé és egymástól különálló ütközetekben megvívni a nagy harcot. A franciák azonban a maguk erejétől nem sok eredményt várnak és nem titkolják azt a véleményüket, hogy a leggyorsabb és a legbiztosabb eljárás az volna, ha japán csapatokat hoznának Európába, vagy nagy angol erősítéseket kapnának.

Német támadás Soissons ellen.

Genf. A németek tegnap óta ismét hevesen támadták Soissons-t. Ezúttal gránátokkal lövöldöznek és különösen sok gyújtógránátot dobnak a városra és az ellenség hadállásaira.

Francia vereség az Argonneokban.

Berlin, február 11. A Berliner Tageblatt-nak táviratozzák Amsterdamból: Mesuilleses Hurléstól északra a franciák kénytelenek visszavonulni az Argonneokban szenvedett újabb vereségek miatt.

Genf, február 11. A francia lapok harsogó jelentései megerősítik, hogy az Argonneokban legutóbb végbement ütközetek sokkal jelentékenyebbek és terjedelmesebbek voltak, semhogy csupán helyi jelentőséget lehetne azoknak tulajdonítani. Különösen heves volt a küzdelem Bagatelle körül.

Sokkal nagyobb a jelentősége annak a kísérletnek, amelyet a németek Dixmuiden és a tenger között terveznek, mert ha ez sikerülne, akkor döntésszámba menne. Pont-á-Mousson bombázásáról azt jelenti a párisi lapok, hogy az ágyúzás borzalmas pusztítást és nagy anyagi károkat okozott. A jelentés többi részét a cenzura törölte.

Nem jönnek a japánok.

Páris, február 11. (Rómán át.) A Temps közli: Igaz, hogy a japán kormány az Európába küldendő csapatok kérdésében még nem mondta ki a döntő szót. Azok a követelések, amelyeket Japán tudunk szerint elvileg fölállít a segítség fejében, nem területiális, hanem gazdasági természetűek voltak. Azonban tudjuk, hogy fel kell adni minden gondolatot, amely a japán intervencióra irányult, le kell mondani erről, mert a felállított követelések oly akadályt alkotnak, melyek ugylátszik nem hidalhatók át.

Üldözik a háboru ellenes francia szocialistákat.

(Jaurés utolsó kiáltványa a békéért. — Az antimilitarista Hervé váltói.)

Távirati tudósítás.

Zürich, február 11.

Jean Longuet, a francia szindikálisták egyik vezére, a francia kormány üldözése folytán Lausanne-ba, Svájcba került, ahol hónapokig dolgozott emlékiratain, amelyeket most ad ki. Jean Longuet memoárjaiból az a részlet a legérdekesebb, amelyben Longuet Jean Jaurés-nak, a meggyilkolt kitűnő francia államférfiúnak és politikusnak, a francia pacifista mozgalom vezérének egy mostanig nem ismert ténykedéséről számol be, amely a szenzáció erejével fog hatni, mert végleg bebizonyosodik, hogy a francia szociáldemokrata-párt a legutolsó pillanatig is hevesen ellenezte a háboru megindítását, amelyet a francia pénzeszoportok és klerikális körök már évek óta előkészítettek.

Jean Jaurés a legutolsó pillanatig hevesen ellenezte a háboru s ezért sokáig azt az inszINUÁCIÓT kellett viselnie a francia kapitalista sajtó részéről, hogy a centralisztikus hatalmak által meg van vesztegetve. Különösen a klerikálisok Libre Parole-ja tett ki magáért, amely a szerb demarche után azt követelte a francia kormánytól, hogy a francia szociáldemokrata-pártot oszlassa fel és a vezéreket, közöttük Jaurés-t, Hervét és Longue-t Madagascar-ba száműzesse. 1914. július 13-án, Jaurés még a következő kiáltványt intézte a franciákhoz

(amelyet a titokban működő kormány-cenzura elkobzott).

„Franciák,

Még egyszer, az európai egyensúly és a nemzeti önérték hamis értelmezése címén, a világ békéjét veszély fenyegeti

Franciák, németek, spanyolok, angolok, eltiprott oroszok egyesítsétek hangotokat egy kiáltásba: le a háboruval.

A háboru, a munkások és a dolgozók milliói előtt csupán bűnös tévedésnek és aljas kizsákmányolásnak tekinthető. Feleletként azok agitációjának, akik a háboru a tőke erőszakos megvédésének tartják, protestáljunk mi emberek és franciák az ellen, hogy szánalmas nemzeti önérték megboszulása és autokrata uralmak véglegesítése címén, háboru indítsanak. A háboru csupán azt célozza, hogy a vad ösztönök és a nemzetek között levő ázsiai ellentétek végleg diadalmaskodjanak, ez a háboru a kormány perfid játéka, amely így akarja az emberjogokat sárba tiporni.”

A kiáltványt Jaurés-on kívül Camelinat, Chauvière Varlin, Charles Longuet, Benoit, Eugène Pottier és a többi francia szocialista vezér jegyezte, Gustave Hervé is csatlakozott a mozgalomhoz, amely a francia kormányt bukással fenyegette. A kormány ellenzékeként szereplő 102 szociáldemokrata képviselő már erősen készült arra, hogy a külügyminisztert leszavazza, a mikor bekövetkezett Jean Jaurés meggyilkolása. Jean Longuet-nak bizonyítékai vannak arra nézve, hogy Jaurés többször mutogatott fenyegető leveleket, amelyeket „orosz és nacionalista” diákok ezrei irtak alá s ezeket az írásokat Jaurés többször megmutatta a francia köztársaság elnökének, de Poincaré mindég nevetett és biztosította róla Jaurést, hogy egy haja szála sem fog meggörbülni.

Amikor Jean Jaurést meggyilkolták a kávéházban, egy rendőrtisztviselő azonnal kikutatta Jaurés zsebeit s azokból egy németországi, Stuttgartból keltezett sürgönyt, továbbá egy fekete bőrnotest tántetett el, a melyben Jaurésnak fontos levelei és feljegyzései voltak.

Jaurés meggyilkolása után a francia szociáldemokrata-párt működése megbénult. A „Humanité” nyomdáját katonailag szállották meg s a millió példányban megjelent antimilitarista felhívást a kormány elégette. Hervé beadta a derekát, úgy látszik a Credit Lyonnais szelid nyomására, amelynek Hervé váltókkal tartozott. De a kormány másként is gondoskodott, hogy Jaurés pacifista törekvései ne érvényesülhessenek, az összes szocialista vezéreket és ennek fiait azonnali katonai szolgálatra hívta be, akik közül többeket a gyarmatra küldött.

A mozgósítás napján kitört párisi munkástüntetést a katonaság gyorsan fojtotta el, szintúgy megtiltotta a kormány, hogy Jaurésért emlékünnepek tartassanak. A pacifista francia politika megbukott s a kapitalista francia-orosz blokk örögi munkájával elkészült: a dicső francia nemzetet odaállította a hóhér Angliának a barbár Oroszország mellé.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

Arad kuriai ítélettel birtokba veszi a vízművet.

(Döntés a vízvezetéki pörben. — Uj bizonyítás az angol társaság költségeire.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11.

Arad város nagy pörében, a mely évek óta húzódik s a melynek kimenetele elé a legnagyobb várakozással tekintett az aradi publikum, az angol vízvezetéki társaság elleni pörben a kir. Kuria meghozta végre ítéletét, a mely a várost az aradi vízművek birtokába helyezi.

A pörben, a melyet a vízművek szerződés-szerű birtokáért indított Arad város közönsége, az aradi királyi törvényszék egy ízben ítéletet hozott, melyben a város keresetének adott helyet, de ezt az ítéletet a nagyváradi királyi tábla feloldotta s széles körű bizonyítást rendelt el a vízvezeték jövedelmére nézve, a melynek alapján a megváltási ár volt megállapítandó. A törvényszék második ítéletét 1913. szeptember havában hozta s ismét Arad városára nézve kedvezően döntötte el az ügyet.

Az ítélet kötelezte az Aradi Vízművek R. T.-ot, hogy 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett Arad szabad királyi város közönsége rendelkezésére bocsássa a vízműveket, illetőleg tölje, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után a zárgondnok a vízműveket a város közönségének átadja. Ennek ellenében feljogosította az ítélet alperest, hogy Arad szabad királyi város által megváltási árként 1907. december 1-én bírói letétbe helyezett 1,238.996 korona és husz fillért s ez összegnek azóta felszaporodott kamatait az adóhivataltól felvegye. Kötelezte az ítélet alperest 12,400 korona pörköltség, továbbá a zárlattal felmerült és összegében csak később megállapítható költségek viselésére. Fontos rész volt még az is az ítéletben, a mely kimondotta, hogy a város a vízművek tulajdonjogát 1907. december elsejétől szerezte meg, tehát a zárgondnok által kezelt és az adóhivatalnál letétbe helyezett időközi jövedelem a várost illeti meg, a minek ellenében viszont a vízvezeték megkapja az 1.238.000 koronányi megváltási ár időközi kamatait. Csakhogy míg a vízmű a passzimisztikus számítás szerint is 5-6 százalékos jövedelmez, addig a letétbe helyezett összeg után az adóhivatal csak három és fél százalékos fizet az angol vízmű részvénytársaságnak.

Az ítélet indokló része ismertette a város keresetét és az alperesnek a kereset ellen emelt kifogásait, a melyek részint alakiak, részint az 1906-ban működő szakértő bizottságnak a város által delegált szakértők személye, a szakértő bizottság megalakulása és működése, végül a megváltási összeg kiszámítási módja ellen irányultak. A törvényszék megállapította, hogy habár a szakértő bizottság egybehívása és működése a város és a vízművek közt létező szerződés szempontjából bizonyos formahibában szenved, ezeket a kisebb szabálytalanságokat nem találta elég lényegesnek ahhoz, hogy az egész megváltási eljárást megsemmisítse.

A továbbiakban a törvényszék szembe helyezkedett a nagyváradi királyi tábla véleményével. Ismeretes ugyanis, hogy az aradi törvényszék első ítéletében is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a pör előtt működött közigazgatási jellegű megváltási bizottság megállapításait nem bírálja felül, ezt az ítélet azonban a tábla feloldotta és utasította a törvényszéket, hogy szakértőket hallgasson meg. A bíróság el is rendelte a szakértői szemlélet, meg is hallgatta a szakértőket, ítéletében azonban újból

hangsúlyozza, hogy a pör előtt működött szakértőbizottság megállapítása jogérvényes. A város és a vízvezetéki társaság között kötött szerződés 10 pontja ugyanis kimondja, hogy a városnak a 10. üzemév után joga van egy évre felmondani a szerződést és az üzemet megváltani. A megváltás úgy történik, hogy egy a város, mint a vízvezetéki társaság három-három tagot nevez meg a megváltási bizottságba, akik maguk választanak elnököt, vagy ha az elnök személyében nem tudnak megállapodni, úgy a belügyminiszter nevezi azt ki. A szakértő bizottság kiszámítja a vízüzem hét évi jövedelmét. A hét üzemév jövedelméből leüti a két legrosszabb év jövedelmét, míg a többi öt évet összeadja és elosztja öttel. Az így nyert egy évi átlag jövedelem megszorozva busszal adja a vízművek megváltási árát. Ugyanese a szerződés szerint a megváltási bizottság akkor hozhat jogerős határozatot, ha ülésin legalább két tag és az elnök jelen van. A két tag személyét illetőleg nincs korlátozás: egyformán jogerős a határozat, ha akár csak a város két szakértője és az elnök, akárcsak a vízmű két szakértője és az elnök volt jelen a tanácskozásnál. A szakértőbizottság ezek szerint, a szerződésben meghatározott szabályok szerint járt el s miután úgy a város, mint alperes részvénytársaság e megváltási bizottság illetékességének előre alávetette magát, az ügynek ezen része res iudicata-nak tekintendő.

Ez volt a törvényszék álláspontja az első ítéletnél s ehhez ragaszkodott a másodikban is. Miután azonban a tábla újabb szakértők meghallgatására utasította, meghallgatta a város által megnevezett szakértőt, Zarkovitz Rudolfot; alperes szakértőjét, Bogdán Ferencet és a kinevezett bírói szakértőt, Pikler Károlyt. A szakértők közül a felperesi és a bírói szakértő még alacsonyabbra becsülte a vízművek értékét, mint amennyit a város hajlandó lett volna azokért adni, alperesi szakértő pedig mintegy 500.000 koronával többre. A bíróság kimondja, hogy egyik szakértő sem járt el teljesen a törvény és szokásos szerint s ezért véleményüket nem is fogadta el, hanem önálló számításokat eszközölt.

Az önálló számítás eredményeként a törvényszék megváltási árként 1,090.000 koronát nyert, szóval kevesebbet, mint amennyit a város felajánlott, de miután a város maga sem kérte a megváltási árnak 1,238.000 koronánál kevesebben való megállapítását, a törvényszék ennyit állapított meg.

A nagyváradi tábla — amely elé az angol társaság felebbezett, egy heti tanácskozás után 1914. április negyedikén hozott ítéletet, amelyben az aradi törvényszék ítéletének rendelkező részét helybenhagyta, csupán indoklásában tért el egy-két pontban attól. Mandl Vilmos dr. az angol társaság jogi képviselője ugyanis felebbezésében újabb indokként azt hozta fel, hogy a törvényszék számításai nem reálisak, mert az átlagjövedelem kiszámításánál csupán a bevételekből utótták le a kiadásokat, holott a társaságnak voltak nem szorosan a vízműhöz tartozó vállalkozásai, mint például anyagraktára, amelynek jövedelme a mérlegben nem szerepel, de kiadásai igen, mert azok közősek voltak a vízművel. Felhozta még, hogy a mérleg passzív oldalán szerepelnek az igazgatók jutalékai is, de miután a város házi kezelésbe veszi a vízműveket, ezek a kiadások

elesnek s így szintén levonandók. A tábla azonban ezzel szemben kimondotta, hogy a vízműtársaságnak a vízműtől független vállalkozásai által hajtott jövedelmek nem számítandók be a bevételbe, miután azok kiadásai nem szerepelnek a mérlegben, továbbá, hogy az igazgatók és felügyelő-bizottsági tagok tantiemjei is helyesen szerepelnek a mérlegben.

E hét elején kezdte a kir. Kuria tárgyalni a nagyfontosságú ügyet. Ma délután érkezett Varjassy Lajos polgármesterhez az első hír arról, hogy a város a harmadik fórumon is megnyerte a pört. Jegessy Károly dr. városi főügyész küldötte ugyanis a következő sürgönnyt:

Varjassy polgármester Arad Vízvezeték tulajdona és birtoka megítélve, ellenfél többkövetelésére nézve új eljárás rendelve.

A tisztí főügyész sürgönye annyit jelent, hogy a város a mai nappal a vízművek jogerős birtokába lépett, ha azonban a vízműtársaság úgy találja, hogy a felajánlott és bírói letétbe helyezett megváltási ár nem megfelelő, külön pörben követelheti a többletet a várostól.

Kérdést intéztünk a vízművek sorsára nézve Varjassy Lajos polgármesterhez, aki a következőket jelentette ki:

— Ahogy a Kuria ítéletét irásban kikézesítik, birtokunkba vesszük a vízműveket, amelyek eddig zárgondnoki kezelés alatt állottak. A zárgondnokság ezzel természetesen azonnal megszűnik. A sürgönyből nem derül ki, hogy a Kuria a mű tulajdonjogát mely dátummal ítélte nekünk, vajon 1907 tel, amikor letétbe helyeztük a megváltási árát, vagy későbbi időponttal s így természetesen arról, hogy az időközi jövedelemmel mi történik, szintén nem tudunk semmit.

Érdekes, hogy Jegessy Károly dr. sürgönyével szemben Mandl Vilmos doktor, az angol társaság ügyvéde a következőket táviratozta Aradra:

Ítéletek feloldva, új bizonyítás elrendelve.

A két táviratot nehéz összeegyeztetni, de valószínű, hogy Mandl dr. arra vonatkozólag értette táviratát, hogy a megváltási árra vonatkozólag oldotta fel a legfelsőbb bíróság az eddigi ítéleteket s erre vonatkozólag rendelt talán új eljárást, új bizonyítást, ami azonban a vízműveknek birtokba vételét egyáltalán nem érinti.

Angol felháborodás az orosz zsidóüldözés miatt. A Times legutóbbi számában, hosszabb cikkben az ellen emel szót, hogy az orosz hadvezetőség, minden olyan hadioperációt, amelynek sikertelenségét hivatalosan és kénytelenek beismerni, azzal indokol meg, hogy a zsidók elárútták a hadállásokat. A Times egy újabb monstre-zsidóüldözési pörről is értesült, amely — mint az angol lap megállapítja — ismét alkalmat fog szolgáltatni arra, hogy a világ megbotránkoszék és megundorodjék ezektől az utálatos zsidópöröktől. Az újabb pör egyébként több száz elfogott zsidó vádlott ellen folyik és a vád az, hogy Lodz bérétele előtt, a németeket földalatti telefonon értesítették az orosz hadállásokról. A vád szerint csakis ez az oka annak, hogy a németek Lodzot bevették. Az orosz kormány legkörültekintőbb óvintézkedéseket tette meg arra nézve, hogy ez a „piszkos pör“ még az entente-lapokba se kerüljön bele. A Times szerint az Angliában lakó zsidók Zangwill Izrael vezetője mellett akciót indítanak az elfogott ártatlanok érdekében. A hazafurkálási pör vádlottai Kiewben vannak fogságban.

Közeledik Varsóhoz a harcfront.

(A lengyel főváros lassu pusztulása. — Nem boldogulnak a Kárpátokban az oroszok. — Forradalmi fenyegetés.)

Távírási tudósítás.

Bécs—Budapest—Berlín, február 11.

A londoni lapok tudósítói jelentik Varsóból, hogy a németek újból erős előtöréseket intéznek az orosz állások ellen. A harc folyik a Varsóban tisztán hallani az ágyudörgést. Az orosz jelentések egyelőre hallgatnak a harcok eredményéről, de folyton új csapatokat küldenek a Varsóban fekvő tartalékból a frontra. Feltűnő, hogy sok lovasezred vonul nyugati irányban keresztül a városon, holott eddig ez a fegyvernem csak gyengén volt az itteni harcokban képviselve. A harc ugylátszik rendkívül véres, mert éjjel-nappal újabb sebesült szállítmányokat hoznak az amugy is zsutolt kórházakba. A város fölött többször jelentek meg német repülőök, akik orosz és lengyel nyelvű proklamációkat dobtak le.

Pétervár. Varsóból jelenti a Ruszkija Wjedomosztij: A helyzet kétségbeesett, a munkátlanok katasztrófával fenyeget. Pusztító járványok kitörését többé nem lehet megakadályozni, az éhínség számtalan áldozatot követel. Élelmiszerekben nagy a hiány.

Pétervár. Varsóban január 31-ével beszüntették a város világítását. Este tizenegy órakor eloltották az összes gáz- és villanylámpákat s a házak ablakait le kellett függönyözni. Február 28-ig a varsói kormányzó rendelkezésére minden magyar, német és osztrák alattvaló távozni köteles a városból.

Győzeimes hajnali roham.

Pétervár. Az orosz távíroda jelenti: A németek hetedikén éjjel csapataikat összevonták és hajnalban megrohanták az orosz pozíciókat. Rohamuk sikerrel járt, mert Kozhouha mellett jelentős magaslátokat foglaltak el.

A kárpáti harcok jelentősége.

Bécs. Beavatott katonai körök véleménye szerint a kárpáti harcok jelentősége ezuttal igen nagy. Az egész keleti hadszíntéren ma jóformán csak Duklától a bukovinai határig folynak nagyobb csaták és különösen a duklai harcok azok, amelyek rendkívül elkeseredettek és aránylag nagy tömegeket mozgósítanak. Egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy a Kárpátokban dúló nagy harc minden figyelmet megérdemel.

Pétervár. A Russkoje Slovo írja: A szövetségesek koncentrációja Nyugatgaliciában és Bukovinában jelentőségben gyarapodott.

Német offenziva Kelet-Poroszországban.

Milano. A Secolo Pétervárról arról értesül, hogy a németek Varsótól délkeletre könnyű küzdelmeket folytatnak. A Nidánál Dankl serege folytatja demonstratív támadásait. Kelet-Poroszországban a németek jelentékeny erőket

vontak össze és Memel és Scheschwa között offenzívába kezdtek.

Pétervár. A Rjeos szerint Kelet-Poroszországban nagyszabású német csapatösszevonás történt, ami a kitűnő vasuti hálózat előnyeinek kihasználásával volt lehetséges.

„Kisebbségben“ vannak az oroszok.

Stockholm, február 11. Az Aftenbladet jelenti: A Kárpátokban folyó harcokról az oroszok legutóbbi jelentésükben beismerik, hogy az Uzsok-szorosától keletre defenzívára kénytelenek szorítkozni „igen nagy ellenséges erők ellen“, melyek erőszakos nyomást gyakorolhat az itten számbelileg is kisebbségben levő oroszokra.

További előnyomulásunk Bukovinában.

Beszterce, február 11. Csapatunk tegnap Gurahumorából a Suczava-völgybe nyomultak előre. Az oroszok gyors visszavonulással hátrálnak Suczava városból és a sucavai kerületből az orosz csapatok észak felé elvonultak. Csendőrségünk tegnap, kerületi kapitányaságunk pedig ma installáltatott Sucsaván. A vonatok közlekedése ma Gurahumoráig megindult. Dornán át naponta több száz főre rugó fogolytranszportot szállítanak. A foglyok javarésze a 186. és 284. orosz gyalogezredékből való és valamennyien örvendeznek fogságba jutásuknak. Az orosz foglyok egybehangzón beszélik, hogy letelt az idő, amelyen belül tisztjeik ígéretei szerint a háboru véget ér. Mivel ez nem következett be, nem hajlandók tovább harcolni. Elmondották még, hogy az orosz csapatok rendkívül félnek a német csapatoktól, a mi tüzéréségünkötől és a lengyel légionáriusoktól.

Ungvár. A szucsavai járás teljesen meg van tisztítva az ellenségtől. Aránytalan számú foglyokat ejtettünk. Az utóbbi napokban az oroszok japán ágyugolyókkal lönek, a zsákmányolt fegyverek is részint japánok. A völécia hegyháttal szemben az oroszokat a Vereckei szoroson keresztül nyomuló németek oldaltámadása bevehetetlennek gondolt állásukból kiverte.

Oradna. Csapatunk Gurahumorától két oroszlopban előnyomultak és Arborán, Solkán keresztül komoly ellenállás nélkül bevonultak Radautzba. A lakosság ott leirhatatlan lelkesedéssel fogadta katonáinkat.

Beszterce. Egyik oszlopunk a Bradina völgyben előnyomult. Frasinig a vasutakat helyreállítjuk.

A Szereth völgyébe értek csapatunk.

Bécs, febr. 11. Csapatunk Suczava és Radautz után ma Szereth városát és a Szereth folyó völgyét szállították meg. Csapatunk előnyomulásuk alatt ismét nagyszámú foglyot ejtettek. Hír szerint több ezret tesz ki az elfogott oroszok száma.

Oroszok visszavonulása a Stryjhez.

Amsterdam, február 11. A londoni Daily News-nak jelenti Pétervárról: A Tucholka szoroson át az Opor folyó völgyében a kombinált német-osztrákmagyar csapatok rendki-

vül heves támadást intéztek az oroszok ellen. A tizedszer megismételt támadás után az oroszok előre elkészített hadállásukba, északkeleti irányban a Stryj völgyébe vonultak vissza.

Ezrével adják meg magukat az oroszok.

Zürich, február 11. A legutóbb ideérkezett londoni lapokban tudósítások olvashatók a kárpáti harcokról. Ezekben a jelentésekben szó van arról, hogy a szövetséges sereg teljes huszonnégy órán át szakiatta az orosz csapatokat, nem adott nekik pihecsét s azután olyan elhatározó erővel vetette magát az orosz hadállásokra, hogy egy rohammal hat orosz rajon felét elsöpörte. Témérdek félig megfagyott orosz katonát löttek egyen az szövetségesek, míg ők pompásan fűtött fedésekben voltak. Ütközet közben sok ezer félig megdermett orosz katona adta meg magát.

Vihar fenyegeti az orosz kormányt.

KRAKO. A „Glas Narodu“ orosz szociálista körökből kapja a következő sorokat: A sovinizmus tuibeccülése után most Oroszország kezd kijózanodni. A kormány ellen irányuló mozgalom a legközelebbi időben olyan országos viharra fog fejlődni, amilyenén még nem mentünk keresztül.

500 milliós orosz kölcsön.

Pétervár. Az orosz sajtóban egy cári ukáz jelenti meg, amely felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy 500 millió rubel 5 százalékos kamatozású kincstári utalványt bocsásson ki orosz és külföldi valutában, továbbá 40 millió font sterling kincstári utalványt angol valutában, amelyből a kamatokat az értékből előre le kell vonni.

A berlini kenyérjegyek. Megirtuk, hogy Berlin város tanácsa heti két kilogrammban állapította meg minden berlini lakos számára a kenyér és liszt fogyasztását és hogy kenyérjegyek kibocsátásával ellenőrizze, hogy senki ne kapjon a megszabottnál nagyobb mennyiségű kenyeret, lisztet. A kenyérvásárlásnál „kenyér-rendőrök“ tartják fenn a nyugalmat és rendet és a kenyérkiosztás megfelelő szervezése céljából Berlínt 170 kerületre osztották. Az egyes kerületekben váltakozó a lakosság, a legnépesebb kerületben 15000 lakos van. A kenyérjegyek kiosztása céljából a városi tanács hirdetményben felhívja a háztulajdonosokat, hogy február 12-ig jelentésük be a házukban levő hástartásokat és azok mindegyikének tagjait. Ennek a bejelentésnek alapján osztják ki a kenyérjegyeket, amelyek nélkül nem lehet kenyeret és lisztet vásárolni. Potsdam városrészben már ki is osztottak néhány iv kenyérjegyet. A kenyérjegyek nagy nyomtatott iven vannak. Az iv beosztása olyan, hogy egy-egy lapján négy hétre szóló kenyérjegy van. Hogy egészen kis mennyiségű lisztet vagy kenyeret is lehessen vásárolni, a heti mennyiség két egy-egy kilós részre oszlik és egy-egy kiló a következő egyes jegyekre oszlik: 500 gramm kenyér, vagy 400 gr. liszt. — 250 gr. kenyér, vagy 200 gr. liszt. — 100 gr. kenyér, vagy 80 gr. liszt. — 75 gr. kenyér, vagy 60 gr. liszt. — 50 gr. kenyér, vagy 40 gr. liszt. — 25 gr. kenyér, vagy 20 gr. liszt. Ez az utóbbi a vásárolható legkisebb mennyiség. Potsdamban 21,000 bejelentett háztartás részére az első négy hétre 2.688,000 kenyérjegyet osztottak ki.

Szerbia nem akar hosszu háborut.

(Montenegró uniója Szerbiával. — Nikita álmai. — Pasios titkos utazása.)

- Távirati tudósítás.

Róma, február 11.

Az olasz lapok angol forrásból érdekes cikkeket közölnek Szerbia és Montenegró belső helyzetéről.

Londonban bizottság alakult, amely céljaul tüzte ki a szerbek és a orngorokok segítségét. Már sok gyađuárut, kötszert, fehérneműt küldtek Szerbiába és több önkéntes egészségügyi csapat is elutazott oda. A bizottság most élelmiszert gyűjt a montenegrói harcosok nyomorgó családjai részére. Cipton lord pompás jachtját a bizottság rendelkezésére bocsátotta, hogy az árut elszállítsa Antiváriba, vagy Szalonikibe.

Trevelyan író, aki több munkát írt Garibaldi-ról, Szerbiába utazott és azt írja Nisből, hogy az országban százezer sebesült van, akiknek nagyon szanalmas a helyzetük. Gyógyításuk szinte lehetetlen, mert hiányzik a kötszer és a gyógyszer. Sürgős szükség van az angol segítségre, mert a szerb a kormány képtelen erre. Trevelyan beszélgetést folytatott a szerbség vezetőivel s a nép minden rétegének képviselőivel s azt a meggyőződést merítette, hogy Szerbia — Angliával ellentétben — nem hiva a hosszú háborúnak, mert nem bírja sokáig, Szerbia és Montenegró összes lakossága öt millió, amelynek fegyverképes része — mintegy félmillió ember — harcban áll. Minden elesett, vagy harc képtelenné tett katona ótolthatatlan veszteséget jelent, mert nincs helyette tartalék, mint például Angliában, vagy a többi nagy nemzetekben. Szerbia azonkívül már csak azért sem bírja el sokáig a háborut, mert városai és falvai egy részét lerombolták, az ország élelmiszerkészletét fölélték és száz-szer katonáját képtelenné tették a további küzdelemre. Szerbiára és Montenegróra érkezett a kritikus időpont. Ha Szerbia sürgősen nem kap kívülről fegyvert és municiót, továbbá pénzt és élelmiszert, hogy a polgári lakosság megmenekülhessen az éhhaláltól, akkor katasztrófa élénéz.

Nikita európai térképét csinál.

Nis, február 11. (Szófián át.) A Mali Journal információja szerint az évek óta tárgyalásban lévő szerb-montenegrói Unió ügye döntő stádiumba lépett. A Mali Journal erre a következtetésre abból az interjúból jut, amelyet munkatársa számára Nikita király adott. Nikita nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— Annak az óriási drámanak, amely most Európa színpadán játszódik, igen jelentős epilógusa lesz. Elsősorban ha győzünk, a német militarizmussal leszámolunk. (!) Nem marad érintetlen az osztrák és magyar monarchia sem. Lengyelországból önálló királyság lesz, Franciaország és Románia is területi nyereséggel kerülnek ki, Szerbia és Montenegró egyesülni fognak egy szerb uralkodó jogára alatt, aki fegyvert ragadott kezébe és saját mellét tartotta oda az ellenség golyóinak. Így meg fog valósulni a montenegróiak és szerbek nemzeti ideálja: a szerbek egyesítése.

A nyilatkozatot közlő lap ezt a megjegyzést fűzi az interjúhoz: Nem lehet kivenni, kire gondol Nikita az uralkodónál, magára-e, vagy Péter királyra.

Pasios nem szökött meg.

Nis, (Szófián át) február 11. A szerb sajtóiroda hivatalos kommunikéban megcáfolja azt a hírt, hogy Pasios szerb miniszterelnök az ellene törő népharag elől menekült volna családjával Szalonikiba és onnan Athénbe. A tény az, hogy Pasios György herceggel együtt utazott el Nisből Szalonikiba, ahol találkozott a görög kereskedelmi miniszterrel, akivel tárgyalásokat folytatott a Szerbia számára érkezett anyagoknak Szalonikin keresztül való szállítása érdekében. György herceg ezután a görög királynál való kihallgatása után a Rivierára utazott rövidebb üdülésre, a szerb miniszterelnök pedig folytatta politikai természetű útját György herceg nélkül s azóta már vissza is utazott hazájába.

Románia és Bulgária viszonya.

Berlin, február 11. A Berliner Tageblatt jelenti: A Times jelenti Bukarestből, hogy Románia és Bulgária viszonya napról-napra javul. Morlow államvasuti igazgató Bukarestbe érkezett, hogy tanácskozzék az elvben már elhatározott vasuti szállításról.

A bolgár katonai készülődések.

Köln, február 11. A bolgár tartalékosok behívásával kapcsolatban a Kölnische Zeitungnak olasz forrásból a következőket jelentik: Még nem lehet tudni, vajon ez az intézkedés nem függ-e össze a hármass entente követeinek újabb fáradozásaival. Radoszlavov miniszterelnök nagyon tartózkodóan csak annyit mondott, hogy a kormány és a nép egységes abban a felfogásban, hogy Bulgáriának nemzetj igényeit kielégítő kárpótlásokat kell kapnia. Mielőtt a kormány bármire is elhatározná magát, be fogja várni Ghenadiew hazatérését.

H I R E K. — LEGÚJABB.

Érkezett éjjel fél 3 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Berlin. Az angolok és franciák az afrikai gyarmatokon elfogott németeket kiszolgáltatták a négerk aljas bántalmazásának. A német alattvalók kifosztásában a tiszték is résztvettek.

London. Az alsóház mai ülésén egyhangulag elfogadta az új hadügyi költségvetést, amely megadja egy három millió főnyi hadsereg fentartására szükséges összegeket.

Konstantinápoly. Két orosz torpedónaszád megjelent Trapezunt kikötőjében. Később két cirkáló csatlakozott a hajókhöz. A cirkálók ágyúzták a Washington nevű amerikai hajót, amely elsüllyedt, ezután a várost bombázták.

Szófia. Radoslaw miniszterelnök kijelentette a bolgár képviselők gyűlésén, hogy Bulgária eddigi magatartásával megszerezte valamennyi hatalom jóindulatát, ami alapossá teszi azt a reményt, hogy Bulgária jogos igényei végül mégis teljesülni fognak.

London. A Reuter ügynökség pretoriai jelentése szerint a németek hir szerint kivégezték Maritz ezredest, a Német-Kelet-Afrika földjére menekült bur fölkelvezért.

Elrabolt brilliáns nyakék.

(Vakmerő támadás a főváros szívében.)

Távirati tudósítás.

Budapest, február 11.

Vakmerő rablótámadás történt tegnap este a Gizella-tér és Deák Ferenc-utca sarkán. Egy uriaszonyt támadott meg egy ismeretlen rabló, letépte brilliáns nyakékét és a drága zsákmánnyal elmenekült.

Estefelé, hat óra után történt a vakmerő rablótámadás. A tér elég forgalmas volt ebben az időben s akkor haladt a Gizella-térről a Deák Ferenc-utca felé Altstädter Józsefné, egy fővárosi kereskedő felesége. Gyanútlanul haladt az uriaszony s amikor a sarokra ért, egy ismeretlen ember ugrott eléje.

Az uriaszony megréttent, az ismeretlen férfi pedig hatalmasan mellbevágta Altstädter-nét, aki ijedtében még segítségért kiáltott, de kiabálni. Mint egy kővé meredt szobor állott ott az utcasarkon, míg az ismeretlen támadó futva menekült a Deák-tér felé s hamarosan el is tűnt az emberek között.

Mikor az uriaszony ijedtségéből felocsúdott, segítségért kezdett kiáltani. Mellén éles fájdalmat érzett s közel volt az ájuláshoz. Még ekkor sem tudta, hogy mit akart vele az ismeretlen ember, miért ütötte meg. Azután vette csak észre, hogy eltűnt az 1600 koronát érő brilliáns nyakéke. A rabló azért ütötte mellbe, hogy ezt elrabolhassa tőle.

Az uriaszony segélykiáltásaira nagy tolongás kezdődött s rendőr is jött, akinek Altstädterné elmondta veszedelmes kalandját. A rendőr többekkel együtt a rabló keresésére indult, de ennek ekkor már teljesen nyoma veszett.

A rendőr bejelentette a rablótámadást a főkapitányságon, ahonnan mindjárt detektiveket küldtek ki a rabló keresésére. Nagy baj azonban, hogy a megrémült uriaszony még jó személyleírást sem tud adni támadójáról, ami különben nem is csoda, mert az egész rablókaland alig egy pillanat alatt történt.

A rendőrség nagy erélyvel nyomozza a rablót, eddig azonban eredménytelenül.

— A trónörökös visszatért a harctérre. Bécsből jelentik: Károly Ferenc József trónörökös, aki fia keresztelőjére jött Bécsbe, tegnap este a harctérre visszautazott.

— Három francia hadifogoly szökése. Münchenből jelentik: Az oberfrankeni hadifogolytáborból tegnap három francia megszökött. — Prágából jelentik: Tetschen környékén tegnap három gyanús embert fogtak el. A rendőrségen átkutatták őket s akkor derült ki, hogy parasztruhájuk alatt francia egyenruha volt. Bevallották, hogy francia katonák, akik egy bajorországi hadifogolytáborból szöktek meg.

— A trónörökös fia. A hivatalos lap ma száma közli, hogy Károly Ferenc József és Zita főhercegasszony február 8-án született fiát szerdán, február 10-én délután 2 órakor keresztelték meg a schönbrunni várkastélyban a király jelenlétében. A keresztelési szertartást Seydl Ernő dr. prelátus, udvari plébános végezte s ez alkalommal az újszülött főherceg a Róbert, Károly, Lajos, Miksa, Mihály, Mária, Antal, Ferenc, Ferdinánd, József, Ottó, Hubert, György, Pius, János és Avianoi Márkus nevet kapta. Keresztszülők voltak: Miksa főherceg és Mária Terézia főhercegasszony ó cs. és kir. fensége. Miksa főherceget azonban a szertartáson Ferenc Károly Szalvátor főherceg helyettesítette.

— A bosnyák szábor feloszlata. Szerajevóból jelentik: A szábor feloszlataáról szóló rendeletet a bosnyák hivatalos Sarajevvski List is közli. Szerajevóban egyébként már hosszabb ideje teljesen szünetelt a pártélet, a képviselők legnagyobb része odahaza, választakerületében tartózkodik. Bizonyosra veszik, hogy a most hatályos tartományi önkormányzati szabályzat alapján nem irnak ki több választást. A belső politikai pártusák felújításánál jóval fontosabbnak tartják Bosznia-Hercegovina gazdasági rendezését. Hozzávetőleges számítás szerint e tartományt a hadiállapot folytán kétszáz millió koronával nagyobb károsodás érte ingóságok, ingatlanok és értékek pusztulása útján. A maga erejéből, a tartományi költségvetés keretén belül e kárt helyrehozni semmiképpen sem tudná, s már csak azért sem lenne indokolt a mindenképpen tehetetlen autonóm törvényhozás újbóli életrekelése. A szábor feloszlataival egyidőben feloszlának annak bizottságai is, így a tartományi tanács is, a mely a magyar és az osztrák kormányokkal érintkezett több ízben Boszniát érdeklő belső kormányzati ügyekben. A kormányzat ügyeit ezidőszent Mandics Miklós tartományi főnökhelyettes intézi, a kinek e munkában a tartományi kormány osztályfőnökei, Zaramics, Grassl, Kuszevič segédkeznek. Sarkotics országos főnök ezidőszent a polgári kormányzás kérdéseivel nem foglalkozik.

— Központosítják a hadseregszállításokat. Béceből jelentik: A hadseregszállítások körül az érdekelt gyárosok, kereskedők és kőiparosok egyaránt azon panaszkodtak az utóbbi időben, hogy a hadseregszállításoknál illetéktelen közvetítők működése körül visszaélések mutatkoztak. A hadügyminiszteriumban hosszúságos tárgyalások után most az összes szállítási ügyek számára központot létesítettek. Ez a központ a Zentral-Evidenz für Armeelieferungen. (Központi nyilvántartási hivatal katonai szállítások számára.) Ez a hivatal fogja ezentúl az összes katonai szállításokat kiadni. A hadügyminiszterium valamennyi osztálya, az összes csapatparancsnokságok, katonai hatóságok és intézetek kötelesek ezentúl a felelős szükségletet azonnal ennek a hivatalnak bejelenteni és csak e hivatal előzetes hozzájárulásával szabad ezentúl szállításra árlejtést hirdetni és esetleg szállításokat kiadni. Az ajánlati tárgyalásokat ezentúl bizottságok fogják végezni, melyeknek száma a szükség szerint igazodik majd. A bizottságokat is a központi nyilvántartó hivatal fogja megalakítani és valószínűleg minden osztály, katonai hatóság, csoport, vagy intézet részére külön bizottságot fognak felállítani. Minden bizottságban benn lesznek az illető gyárosok, vagy termelők szakértő bizalmi emberei is.

— Tabajdi vezérőrnagy kitüntetése. A király a vaskorona-rend 2. osztályát a hadi-ékitménnyel, díjmentesen adományozta az el-lenséggel szemben vitéz és eredményes magartása elismerésül Tabajdi Kálmánnak a 40. honvédelmi hadosztályparancsnokságával megbízott vezérőrnagynak.

— A Hegedüs Edéné tiszti-kórház sebésztjei részére újabban Koch Mór mészáros (Arad) és Steinberger Mórné (Körösbökeny) küldtek adományokat, melyekért hálás köszönetet mond a kórház vezetősége.

— Koszoru megváltás. Dr. Fischer Árpád (Battonya) Singer János dr. ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott az aradi Vörös Kereszt egyletnek.

— Alapítvány Singer János dr. emlékezetére. A tragikus véget ért Singer János dr. emlékezetére tiszteletű alapítványt létesítettek, amelynek kamatait évenként egy rossz anyagi viszonyok közé került orvos özvegye, vagy gyermeke részére adják ki. Az alapítvány céljaira eddig a következők adakoztak: dr. Keppich Jakabné 50 kor., Kemény Manóné 50 kor., Schwartz Hermanné 50 kor., dr. Vadász Armandné 30 kor., Piek Ernőné 30 kor., Szerényi Gézáné 30 kor., Vásárhelyi Janka 25 kor., dr. Győri Miksáné (Ujarad) 25 kor., Vas Józsefné (Ujarad) 25 kor., Kotzander Ignácné 10 kor., Fraenkl Józsefné 10 kor., dr. Meszlényi Emilné 10 kor., Wirtschaftler Arminné 10 kor., özv. Szécsényi Adolfné 10 kor., dr. Löwinger Miksáné 30 korona, Bácskai Béla dr. 50, Leitner Ernő dr. 20, Polónyi Jenő dr. 20, Hermann I. Károly dr. 20, Halmos Gyula 10 K. Az adományok, amelyek hirteligen nyugtáztatnak, dr. Keppich Jakabné címére (Asztalos Sándor-utca 10. sz.) küldendők.

— Osszeégett aggastyán. Ma este súlyos szerencsétlenség érte Dobró Demeter aradi jó-módu földesgazdát. A magával tehetetlen nyolcvannyele esztendőes öreg ember, akit két év előtt gyámság alá is helyeztek, este fél hét óra tájban rövid időre egyedül maradt a György-utca 43. számú házában lévő lakásán. Az aggastyán hálószobájában az ágyban feküdt. Nem tudni mi okból, felkelt az ágyból és felvette az ablak párkányára helyezett égő olaj-mécesest. Alig tett néhány lépést: végigvágódott a földön. Az olajos méceses eltört és az olaj, amely azonnal lángra lobbant, meggyújtotta Dobró ingét is. Mikor a házbeliek a zajra besiettek és a tüzet elfojtották, Dobró már súlyos égési sebeket szenvedett. Leitner Ernő dr. főorvos, akit a család azonnal elhívott, első segélyben részesítette az aggastyánt és gondoskodott arról, hogy beszállítsák a köz-kórházba. Dobró Demeter súlyos és életveszélyes égési sebeket kapott. A rendőrség részéről annak megállapítására, hogy nem terhel-e valakit felelősség: Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy és Valenta József detektív jelentek meg a helyszínen.

— Halálozás. Lichtenstein Simonné szül. Münz Róza rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytban Lantos Miksa tanító és Lantos József kereskedő édesanyjukat gyászolják. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Nagy Sándor utca 1. számú gyászházból.

Beleznay József nyug. máv. kalauz és neje szül. Gerebenics Julianna 14 éves leánya Beleznay Juliska III-ik polgári iskolai tanuló február hó 11-én hosszúságú szenvedés után meghalt. Temetése február 12-én délután 3 órakor lesz az Erzsébet-utca 4-a. sz. házból.

— Az újság elfogadása előfizetésre kötelez. A kir. Kuria ítéletben kimondta, hogy mindenkinek, aki huzamosabb ideig elfogadja a neki bárhogy kézbesített lapot, annak árát még akkor is meg kell fizetnie, ha a lapot nem rendelte meg, az ily perekben nem az adós lakhelyén levő bíróság az illetékes, hanem az, amely ott van, ahol a lap készül s ahol postára teszik.

— Baleset. Sajnálatos baleset érte Martens Casár mezőhegyesi cukorgyár igazgatójának nejét, a mezőhegyesi Vörös Kereszt Egyesület védőasszonyát. Egy aradi bérházban történt látogatása alkalmával a lépcsőház sikos feljáróján elesett és a bal karját törte. A szerencsétlenül járt urinót aradi lakására szállították és ott ápolják.

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbél-yegek százát egy koronájával veszi Kerpel Izso könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

Kigyótáncosnő, aki térfi.

(A titokzatos Voo-Doo.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, február 11.

Budapesten néhány nap óta a Kristály palotában vendégszerepel egy Voo-Doo nevű kigyóbüvölő. A mikor mezitelen lábál a szinpadra lép, senki sem sejt, hogy a rózsaszínű, bársonysima, rugalmas testű táncos egy fiatal, erőteljes férfi; mozdulatai kecsesek, fürgék, a szeme épen úgy osillog, mint akármelyik női kollégásé, fantasztikus ruhája mindössze, egy csillámos, sávós fátyolszoknya, míg felső teste teljesen meztelen, csupán a mellén visel egy széles bársonypántot. Amint táncol, a mint az eleven kigyó körül vergődik, még a legavatottabb szem sem tudná eldönteni, vajon nőt, vagy férfit lát maga előtt, karja percekig kigyóvonalakban nyulik el, gesztusa, mimikája nőies és a mikor az előadás után lemegy a függöny, a nézőtöredék megállapítja, hogy egy gyönyörű testű nő forgott az imént a szinpadon.

Voo-Doo az előadás után elvegyül a közönség soraiban. Elegáns fekete estélyi ruha van rajta, a szoknyája térdig hasított, selyembliuzán mindég egy szál rózsaszínű, szénfekete haját a legújabb divat szerint fésüli, kalapját pedig hatalmas paradicsommadár-toll díszíti. A ki beszél vele, lágy simulékony hangjából nem hinné el, hogy nem nővel beszél, hanem egy erőteljes, huszonhárom éves férfival, a ki három év óta állandóan női ruhákat hord és ugyanazt az életet éli le, mint az emberek szebbik fele.

Tegnap éjszaka azonban nagy baj történt Voo-Doo körül. A mulató hölgyei között szétpattant a híre annak, hogy a szép táncosnő — férfi és ez a hír eljutott az inspekciónak rendőrtisztviselő füléhez is. A fogalmazó a csöndesen mulató táncosnőt igazolásra szólította fel és amikor meggyőződött arról, hogy csakugyan férfival beszél, bekísértette a főkapitányságra, hogy ott az ügyben határozatot hozzanak. Voo-Doo automobilba szállt a detektívvel és elhajtattott a rendőrségre, ahol a kora reggeli órákban az elegáns, sikkos „hölgység” bizony jókora feltűnést keltett. A kigyóbüvölő ügye Schreiber Emil dr. rendőrtáncosnő elé került, aki előt Voo Doo minden kétséget kizáróan igazolta magát. A porosz kormánytól kapott utlevelében Voo-Doo fényképe is mellékelve volt, és a fénykép azonban már férfiruhában ábrázolta a táncost, csak hogy a haja itt is hosszú, hullámos, nőies haj volt. Voo-Doo, a ki nek igazi neve Pape Vilhelm, a poroszországi Wittstockban született és három év óta produkálja magát mint kigyótáncos. Mielőtt Budapestre jött, Berlinben a sorozó-bizottság elé állt, de alkalmatlannak találták. A berlini rendőrségtől irások engedélye van arra, hogy női ruhában járjon és Jagownak, ennek az erkölcsre oly szigorú rendőrfőnöknek semmi kifogása nem volt az ellen, ha Voo Doo állandóan mint nő szerepel, női ruhákban jár és udvaroltat magának.

Három év óta Voo-Doo férfiruhát még nem vett magára. Csak az impresszáriója és azok a mulatóhely-igazgatók, a hova leszerződik, tudják, hogy voltaképpen a graciózus, széptestű kigyóbüvölő férfi és ezt az inkognitóját Voo-Doo eddig ügyesen leplezni tudta. A rendőrségen Pape elmondotta, hogy táncos okvetlenül megkívánja a ruganyosságot, szabadabb mozgást és minthogy állandóan treniroznia kell, testének az a legfonto-

sabb, hogy nő ruhák takarják s így magába szugerialja azt a hitet, hogy ő voltaképen nő. A főkapitányságon, mintán meggyőződtek arról, hogy Voo-Doo eljárásában semmi erkölcsértő sincs, Papet elboosították és meg is engedték neki, hogy Budapesten eszentul is női ruhákba járhasson. Kedden este produkcióját hivatalból is végignézte a rendőrség és konstatalta, hogy a morál törvényeit semmiben sem sérti, az ellen pedig senkinek sem lehet kifogása, hogy előadás után Voo-Doo diszkrétan egy szeparéba vonul és ott megvacsoráztatja a Németországból velejött — barátját.

NEMZETI SZINHÁZ

Péntek, 1915 évi február 12-én:

C) Bérlet

C) Bérlet.

Itt először:

Éjfélkor 12-től 1-ig.

Nagy operette 3 felvonásban.

Kezdeté este 1/8 órákor.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Alólirottak fái delomtel és mélyen megtört szívvel szomoruan jelentik, hogy a legszerebb és legszerebb feleség, a legjobb és önfeláldozó anya, a jó nagyanya, a nemes testvér és rokon

Lichtenstein Simonné

szül. Münz Róza

családja boldogításának szentelt élete 66. házasságának 46. évében rövid szenvedés után folyó hó 11-én, hajnali fél 4 órákor jobblétre szenderült.

A drága halott hült tetemét a hó 12-én, pénteken délután 2 órákor fogjuk a Nagy Sándor-utca 5. sz. gyászházából az aradi izr. temetőbe örök nyugalomra kísélni.

Aldás emlékére!

Arad, 1915. február hó 11-én.

Lichtenstein Simon férje, Braun Miksáné szül. Lichtenstein Hona, Lantos Emma, Lantos Gizella, Lantos József, Lantos Miksa, Lantos Lajos, Lantos Antal gyermekei, Münz Mór testvére, Münz Mórné sógornője, Braun Miksa veje, Bárd Oszkár, Bárd Sándor, Braun Zoltán, Braun Margit, Braun Kálmán unokái.

* Az ezen rovart alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Beleznay József nyug. máv. kales és neje szül. Gerebenics Julianna mint szülők, a maguk, ugy az alólirottak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomoruan jelentik a felejthetetlen és hőnszeretett jó gyermek illetve unoka, unokatestvér, rokon és jóbarátot

Beleznay Juliska

III-ik polg. iskolai tanuló

f. évi február hó 11-én d. e. 7 órákor életének 14-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 12-én d. n. 3 órákor fognak az Erzsébet utca 4/a sz. saját házából a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felelő temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmissza áldosat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 18-án d. e. 10 órákor fog a helybeli főtiszt. Minoritátyák szentegyházában az égek Urának bemutatni.

Isten veled! Örökké siratunk!

Arad, 1915. február hó 11-én.

Özv. Gerebenics Mihályné szül. Lovász Erzsébet, nagyanyja, Valas Lukács és neje szül. Sassa Erzsébet, kereszt szülei, Hajas Illé és neje szül. Rohács Mária, bérna kereszt szülei, Beleznay Mihály és neje szül. Szilágyi Katalin, Beleznay János és neje szül. Kocsis Agnes, Beleznay András és neje szül. Mayor Teréz, Gerebenics Gergely és neje szül. Beleznay Katalin, Bíró József és szül. B. lea ay Rozália, Szilágyi István és neje szül. Gerebenics Mária, öz. Szabó Lajosné szül. Gerebenics Klára, Polyák Ferenc és neje szül. Gerebenics Rozália, Illés József és neje szül. Ráfi Rozália, nagybácsik és nazynőnik, Beleznay János és neje, Beleznay Gergely és neje, Beleznay Mihály és neje, Beleznay János és neje, Beleznay András és neje, Beleznay István és neje, Beleznay József, Beleznay Rozália és férje, Beleznay Terézia és férje, Beleznay Mária és férje, Beleznay Juliska és férje, Beleznay Agneska, Beleznay Janika, Beleznay Péter, Beleznay Juliska, Beleznay Mariska, Bíró Rózsika, Szilágyi István, Szilágyi Mihály, Szilágyi Imre, Szilágyi Mariska, Szabó Erzsike, Szabó Mariska, Szabó Lajoska, Gerebenics Mariska, Gerebenics Gergely, Gerebenics József, Gerebenics Katica, Gerebenics Janika, Gerebenics Pietske, Gerebenics Bözseke, Gerebenics András, Beleznay Mária és férje, Nagy Rozália és férje Juhász Kis József, Nagy Erzsébet és férje, Nagy János és neje, unokatestvérel, Réthy Sarolta osztályfőnöke és az összes tanáró és tanulótársai 17

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Ejjel: 738.

APOLLO SZINHÁZ.

Nagy detektiv sláger műsor
Főszerepben: Sherlock Holmes.

Február hó 12-én pénteken és
február hó 13-án szombaton.

Jobbra En, balra Ó

kacagató vigjáték 3 felvonásban.

Kizárólag joggal.

Először:

„Conan Doyle“ ciklus első szenzációja

A sátán kutyája

detektiv dráma 3 felvonásban.

A darab főszereplői: Hanny Weise, Fiederich Kühne és Alvin Neuski a Sherlock Holmes szerepét kreálja.

Az előadások pontosan 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órákor kezdődnek és nem folytatlagosak!

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, osinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FERENC-UT 22. SZAM

Ház- és szőlőbirtokosok figyelmébe.

A járványos betegségek meggátlásának egyik fő védekezése az egészséges, tiszta ivó viz. Ily teljesen elzárt s megbízható kutakat (melyeknek vize a városi vízvezeték vizével egyenlő) készit előnyös fizetési feltételek mellett.

577

STEINER MIKSA, kutépítő vállalata ARAD.

Hasszinger utca 4. Telefon 782

Kalmár József

villanszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242 Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanos világítási berendezéseket, villanos csengő- és telefon berendezéseket minden szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanos csillárokat, villanos főzőedényeket, villanos vasalókat, villanos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanos cikkeket.

Értesítés

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Baross-park kioszkjában modern és kényelmes kávéház és büffével ellátott helyiségeket rendeztem be, ahol kávéházi italok és ételek általában mérsékelt áráért szolgáltatnak k.

A helyiségekben egész napon át szabad a bemenet, kivéve ha a jégpálva nyitva van.

Ujságok nagy választékban rendelkezésre állanak. — Szives pártfogást kér kitűnő tisztelettel:

Geller Sam.

KÁVÉ

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS.

Urinőtől
levél van a jelzett helyen. 500

KIADÓ LAKÁS.

Mikes Kelemen-u. 34. sz.
alatt kétszobás utcai lakás, fürdő-
szoba és minden mellékkeliséggel
együtt kiadó. 596

Orczy-utca 8. szám
alatt 2 szobás lakás, központi fű-
téssel és állandó melegvíz ellátás-
sal azonnalra, vagy május 1-re
kiadó. 349

Varjassy Lajos-utca 129. sz.
házban egy utcai kétszobás lakás
elő- és fürdő szobával május 1-re
kiadó. Bővebbet Fábrián építésznél
Kápolna-u. 6. sz. 526

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai,
1 udvari, hálófülke és fürdőszobá-
ból álló II. emeleti lakás a szük-
séges mellékkeliségekkel, azon-
nalra, vagy 1915. május 1-re. Bő-
vebbet e lap kiadóhivatalában.

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8.
sz. alatt azonnalra kiadók. Bőveb-
bet a házmesternél.

Kiadó május 1-re.

Deák Ferenc-utca 39. számú ház-
ban egy 4 szobás erkélyes modern
urfi lakás, egy 2 szobából álló
garzon lakás irodának igen alkal-
mas, bevonulás miatt azonnal ki-
adó, esetleg 4 szobával együtt is
kiadó. Május 1-re. 588

Két

és három szobás lakások elő- és
fürdőszobával májusra kiadók. Gr.
Károlyi-utca 14. szám. 555

Florján utca 14/a sz.
alatt két szobás utcai lakás für-
dőszoba és minden mellékkelisé-
ggel együtt kiadó. 597

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy 9 HP.

4 ülésű automobil 1000 koronáért
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 519

ÜZLETEK.

A város közepén
egy jóforgalmu szatocsüzlet kor-
látolt italméréssel eladó. Cím a
kiadóban. 582

KÜLÖNFÉLE.

Eltűnt egyénnek
holtartózkodásának és egészségi
állapotának kipuhatólását 3 ko-
rona díjért (mely postautalványon
vagy 10 filléres postabélyegeken
is beküldhető) elintézi Nagy Lajos
okmányszerző irodája Debrecen-
ben, Csapó-utca 19. 576

Privát háztól
vállalok mosást darabszámra, leg-
olcsóbb árban. Cím Kovács Ju-
lianna, Edelspacher-utca 6. ajtó 18.
587

Az olvasó közönség

figyelmébe ajánljuk több mint
110.000 kötetből álló, elsőrendű
Krausz Paulin-féle kölcsönkönyv-
tárát. Kötetenként 10 fillér. Tele-
fonszám 511. 241

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próbtát

kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapítottatott ugyanis, hogy ezen
kályhák és füstcsövek használatá-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős füstcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 6 korona.
3. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül 1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél
Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.
A kettős „Patent“ füstcső igen
jó, mert kevés fával sok meleget
ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisz-
lettel Widulovics Izidor.

Eladók és veszek

Burgonyát,
Tárhonyát,
Szalonnát, 445
Disznósírt,
Szalmát,
Takarmányrépát
métermázsánsként és
waggontételekben

Kalmár Endre Arad,
Asztalos S.- és Chorin-utca
sarok terményű let.
Telefon 1025.

Villany olcsóbb, mint a petroleum!

Villamos világítási beren-
dezéseket jutányosan eszközöl 502

Koch Dániel
villanyszerelő Arad,
Deák Ferenc-utca 42. sz.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, ma-
gas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke
darabos- és dió- osztályozásban
tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva 591

és teljes waggonrakományok-
ban bármely vasut állomásra
a legolcsóbb gyári áron
Kneffel Károly és Fia
szén- és koksz-nagykereskedése
Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Horgony-thymol-kenőcs.
Könnyebb sérüléseknél, nyitott és
égett sebeknél.
Ádagi kor. — 80.

Horgony-Liniment. Capelot
compos.
a Horgony-Pala-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hüléseknél,
reumánál, köszvénynél stb.
Üvegjes kor. — 80, 1.40, 2.—

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Nérszegénységű és sápkórú.
Üvegjes kor. 1.40.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban
vagy közvetlenül beszereshető
Dr. Nischler „Az arany orvoslához“, című,
gyógyszerárúháza, Prága 1,
Ellenbirtokos utca 5.
8761

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 3861

Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Használt
Ólom
megvételre kerestetik

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekesznek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:
Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,
a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,
páratlan sikerrel használják a
Ferrato! Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő Depillor. E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap
hatók a készítőnél: Hajós Arpád gyógyszer-
árában
ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapítottatott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XXV-ik rendes közgyűlését

1915. évi február hó 27-ik napján d. u. 5 órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1914. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Két igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fióktézeteinél **Marón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt letételt.

Arad, 1915. február 11-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Meghívás!

Az Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság Igazgatósága

t. részvényeseit ezennel tisztelettel meghívja a bank

III. rendes évi közgyűlésére,

melyet az intézet helyiségében (Andrássy-tér 18. sz., I. em.) **folyó évi február hó 27-én,**
délután 4¹/₂ órakor tart meg.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1914. üzletévi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának meghatározása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozathozatal.
2. Az igazgatóság 7 tagjának és a választmány 40 tagjának 3 évre való megválasztása.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 24. §-a értelmében részvényeiket **folyó évi február hó 23-ig** az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1915. január hó 30.

Az Aradi Közgazdasági Bank R.-T.
Igazgatósága.